

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Ćwiczenia regionalne: przyrodnicze i społeczno-ekonomiczne
uwarunkowania gospodarki przestrzennej
Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Gospodarka przestrzenna		Cykl dydaktyczny 2024/25	
Specjalność -		Kod zajęć 25GPTN.11N.05300.24	
Jednostka organizacyjna Wydział Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy	
Forma studiów studia niestacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty nieprzypisane	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć		Katarzyna Fagiewicz, Lidia Poniży, Damian Łowicki, Małgorzata Stępniewska, Barbara Konecka-Szydłowska, Ewa Kacprzak, Joanna Dominiak, Justyna Weltrowska	
Prowadzący zajęcia		Katarzyna Fagiewicz, Lidia Poniży, Damian Łowicki, Małgorzata Stępniewska, Barbara Konecka-Szydłowska, Ewa Kacprzak, Joanna Dominiak, Justyna Weltrowska	
Okres Rok 1		Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Ćwiczenia terenowe: 40, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Umiejętność dostrzegania w terenie przyrodniczych uwarunkowań obecnego, planowanego i możliwego zagospodarowania przestrzennego. Umiejętność weryfikacji obserwacji terenowych z materiałami kartograficznymi i dokumentacja planistyczną
C2	Zapoznanie studenta z podstawową wiedzą na temat organizacji i prowadzenia badań w terenie z zakresu społeczno-ekonomicznych podstaw gospodarki przestrzennej oraz jej specyficznych zagadnień w zależności od terenu badań
C3	Zdobycie umiejętności zastosowania różnorodnych technik i metod pozyskiwania danych specyficznych dla różnych aspektów funkcjonowania gospodarki przestrzennej

Wymagania wstępne

Wiedza z zakresu społeczno-ekonomicznych i przyrodniczych podstaw gospodarki przestrzennej, kartografii społeczno-ekonomicznej; znajomość i umiejętności stosowania ogólnych zasad BHP (m.in. na podst. szkolenia z I roku).

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Zna specyfikę przyrodniczych i społeczno-ekonomicznych podstaw gospodarki przestrzennej oraz sposoby analizowania związanych z nimi problemów poznawczych poprzez dobór odpowiednich metod badawczych.	GPT_K1_W01, GPT_K1_W02, GPT_K1_W06	Raport
W2	Zna techniki zbierania danych stosowane w badaniach przyrodniczych i społeczno- ekonomicznych do rozwiązania określonych problemów badawczych w zakresie gospodarki przestrzennej	GPT_K1_W01, GPT_K1_W03, GPT_K1_W09	Raport
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Potrafi zidentyfikować pożytki dla człowieka (ekologiczne, ekonomiczne i kulturowe) z ekosystemów w skali lokalnej oraz ocenić wpływ zagospodarowania przestrzennego na poziom tych pożytków.	GPT_K1_U01, GPT_K1_U06, GPT_K1_U08, GPT_K1_U10	Raport
U2	Potrafi, na podstawie konfrontacji kartograficznych źródeł informacji o środowisku przyrodniczym z terenem, określić uwarunkowania przyrodnicze (bariery i możliwości) w rozwoju poszczególnych funkcji	GPT_K1_U01, GPT_K1_U06, GPT_K1_U08, GPT_K1_U10	Raport
U3	Potrafi zidentyfikować bariery dla rozwoju zagospodarowania przestrzennego, związane z różnym formami presji na środowisko oraz kolizje i konflikty środowiskowe	GPT_K1_U01, GPT_K1_U06, GPT_K1_U08, GPT_K1_U10	Raport

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U4	Potrafi dobierać i stosować odpowiednią terminologię w diagnozach z zakresu społeczno-ekonomicznych i przyrodniczych analiz podstaw gospodarki przestrzennej oraz zna wybrane koncepcje dotyczące zróżnicowania zjawisk społeczno-gospodarczych planowania przestrzennego i projektowania układów przestrzennych	GPT_K1_U01, GPT_K1_U02, GPT_K1_U03, GPT_K1_U04, GPT_K1_U06, GPT_K1_U08, GPT_K1_U10	Raport
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	Jest przygotowany/na do współpracy z różnymi instytucjami, urzędami (np. urząd gminy, starostwo, szkoła, podmiot gospodarczy, parafia) w celu uzyskania informacji przydatnych do opracowań z zakresu społeczno-ekonomicznych podstaw gospodarki przestrzennej	GPT_K1_K01, GPT_K1_K03, GPT_K1_K05	Raport
K2	Jest gotowy/a do pracy w zespole pełniąc w nim różne role, umie przyjmować i wyznaczać zadania oraz ma elementarne umiejętności organizacyjne, pozwalające na realizację celów związanych z podejmowanymi zadaniami. Przestrzega zasady BHP w trakcie prowadzenia badań terenowych, zarówno w kontaktach interpersonalnych, jak i w urzędach, różnych instytucjach, z zachowaniem zasad ochrony własności intelektualnej	GPT_K1_K01, GPT_K1_K02, GPT_K1_K04, GPT_K1_K05	Raport

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Obecne oraz potencjalne korzyści (i niekorzyści) wynikające z funkcjonowania ekosystemów	W1, U1, U4, K2	Ćwiczenia terenowe
2.	Ograniczenia rozwoju zabudowy wynikające z uwarunkowań przyrodniczych	W1, W2, U2, U3, K2	Ćwiczenia terenowe
3.	Presja antropogeniczna na środowisko – uwarunkowania dla rozwoju zagospodarowania związane ze stanem środowiska, stopniem antropogenicznego przeobrażenia, środowiska,	W1, W2, U2, U3, K1, K2	Ćwiczenia terenowe
4.	Analiza roślinnej bioróżnorodności publicznych terenów zieleni w obszarach presji urbanistycznej, w zakresie wymaganym w dokumentach związanych z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.	W1, W2, U1, U2, U4, K2	Ćwiczenia terenowe
5.	Źródła informacji przydatnych w gospodarce przestrzennej i ich wykorzystanie. Rejestracja i ewidencja statystyczna w urzędzie gminy oraz innych instytucjach z zachowaniem zasad ochrony własności intelektualnej	W2, U4, K1, K2	Ćwiczenia terenowe
6.	Opracowania kartograficzne, planistyczne i dokumenty archiwalne w zasobach urzędu gminy oraz innych placówkach publicznych	W2, U4, K1, K2	Ćwiczenia terenowe
7.	Inwentaryzacja terenowa działalności gospodarczej lub/oraz użytkowania gruntów	W1, W2, U4, K1, K2	Ćwiczenia terenowe

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
8.	Określenie struktury przestrzennej badanego obszaru na podstawie inwentaryzacji w terenie oraz badań ankietowych i odpowiednich danych statystycznych	W1, W2, U4, K1, K2	Ćwiczenia terenowe
9.	Pomiary natężenia ruchu samochodowego – rejestracja terenowa	W2, U3, K2	Ćwiczenia terenowe
10.	Opracowanie tekstowe i graficzne w zakresie problematyki badań terenowych	W2, U4, K2	Ćwiczenia terenowe

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia terenowe	Metoda ćwiczeniowa

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia terenowe	Ocena raportu z badań terenowych w formie opisowej i graficznej

Literatura

Obowiązkowa

- Macias A., Bródka S., 2014, Przyrodnicze podstawy gospodarowania przestrzeni. Wyd. Naukowe PWN, Warszawa
- Mapping and Assessment of Ecosystems and their Services. European Union, Technical Report - 2013 – 067
https://ec.europa.eu/environment/nature/knowledge/ecosystem_assessment/pdf/MAESWorkingPaper2013.pdf
- Czapliński P., Rachwał T., Tobolska A., Ułiszek R., 2013. Geografia gospodarcza. Przewodnik do ćwiczeń (Rozdz.1. „Źródła statystyczne oraz metody graficznej i kartograficznej prezentacji danych w geografii gospodarczej”). Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań – Kraków, s.9-26.
- Runge J., 2007. Metody badań w geografii społeczno- ekonomicznej – elementy metodologii, wybrane narzędzia badawcze (rozdz. 3.: „Dane geograficzne, źródła pochodzenia i sposoby porządkowania”). Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice, s. 63-92

Dodatkowa

- Chmielewski T.J. 2001; System planowania przestrzennego harmonizujący przyrodę i gospodarkę, t.1-2, Politechnika Lubelska, Lublin
- Steczkowski J., 1996, Metoda reprezentacyjna w badaniach zjawisk ekonomiczno-społecznych, PWN, Warszawa.
- Dubel K., 1998; Uwarunkowania przyrodnicze w planowaniu przestrzennym, Wyd. Ekonomia i Środowisko, Białystok

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Ćwiczenia terenowe	40
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie do zajęć	20
Przygotowanie raportu	40

Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 120
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
GPT_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, indywidualnych i w zespole, w zakresie działań związanych z gospodarką przestrzenną
GPT_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do stałego doskonalenia i aktualizowania wiedzy związanej z zagadnieniami gospodarki przestrzennej oraz działania w sposób przedsiębiorczy
GPT_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do identyfikowania i rozstrzygania dylematów związanych z wykonywaniem zawodu, w tym także w odwołaniu do opinii ekspertów
GPT_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wyznaczania zadań celów, służących realizacji określonego projektu z zakresu gospodarki przestrzennej zgodnie z wymaganiami etyki zawodowej i poszanowaniem praw własności intelektualnej
GPT_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wypełniania zobowiązań społecznych, poprzez własne działania oraz współorganizowanie działań w grupie na rzecz środowiska społecznego
GPT_K1_U01	Absolwent/ka potrafi analizować i interpretować złożoność i zróżnicowanie przestrzenne zjawisk oraz procesów społeczno-gospodarczych z wykorzystaniem szczegółowych założeń poznanych koncepcji teoretycznych z zakresu gospodarki przestrzennej oraz powiązanych z nią dyscyplin
GPT_K1_U02	Absolwent/ka potrafi przygotować specjalistyczne opracowania projektowe i planistyczne z zakresu zagospodarowania przestrzennego
GPT_K1_U03	Absolwent/ka potrafi pozyskiwać informacje ze specjalistycznej literatury, baz danych oraz innych właściwie dobranych źródeł z zakresu gospodarki przestrzennej oraz porządkować i interpretować pozyskane dane
GPT_K1_U04	Absolwent/ka potrafi analizować przyczyny i przebieg procesów oraz zjawisk występujących w gospodarce przestrzennej z wykorzystaniem wybranych zaawansowanych metod oraz narzędzi statystycznych i geoinformacyjnych
GPT_K1_U06	Absolwent/ka potrafi wykorzystywać zdobytą wiedzę do rozwiązywania i rozstrzygania dylematów związanych z gospodarką przestrzenną, a także proponować w tym zakresie odpowiednie rozwiązania
GPT_K1_U08	Absolwent/ka potrafi organizować i realizować samodzielne i zespołowo badania naukowe, dotyczące gospodarki przestrzennej oraz planować własne uczenie się i rozwój
GPT_K1_U10	Absolwent/ka potrafi przygotować prace pisemne i wystąpienia ustne, w tym prezentacje multimedialne oraz prowadzić dyskusję dotyczącą zagadnień z zakresu gospodarki przestrzennej
GPT_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym przedmiot badań, kluczowe pojęcia i zagadnienia z gospodarki przestrzennej oraz jej miejsce w systemie nauk, a także złożone powiązania z innymi dyscyplinami naukowymi
GPT_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym koncepcje teoretyczne z zakresu: socjologii, demografii, ekonomii i zarządzania, prawa, lokalizacji działalności gospodarczej, rozwoju miast i obszarów wiejskich odnoszących się do gospodarki przestrzennej oraz złożone relacje pomiędzy społeczną i ekonomiczną działalnością człowieka a środowiskiem przyrodniczym
GPT_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie złożoność przyrodniczych, społecznych, ekonomicznych i prawnych uwarunkowań gospodarki przestrzennej i ich wpływ na procesy rozwoju w różnych skalach przestrzennych
GPT_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie złożoność funkcjonowania środowiska przyrodniczego, jego użytkowania i zagrożeń z tym związanych
GPT_K1_W09	Absolwent/ka zna i rozumie szczegółowe zagadnienia związane z pozyskiwaniem, przetwarzaniem, analizą i wizualizacją danych geograficznych